

PRATİK ÇALIŞMA SORULARI 18.05.2026

OLAY 1- Yatırım Yoluyla Vatandaşlık, Vatandaşlığın İptali ve Evlenme/Genel Yolla Vatandaşlık

Pakistan vatandaşı Adnan, 2019 yılında ticaret amacıyla İstanbul'a gelmiş ve Türkiye'de yatırım yaparak Türk vatandaşlığını kazanmayı planlamıştır. Adnan, İstanbul'da fiilen 200.000 ABD Doları değerinde olan bir taşınmazı satın almak üzere taşınmaz maliki ile anlaşmış; ancak taşınmazın değerinin vatandaşlık başvurusu için yeterli olmadığı yönündeki uyarılar üzerine, taraflar resmi işlemlerde değer tespitinin ve tapu işlem evrakının 500.000 ABD Doları üzerinden gösterilmesi konusunda anlaşmıştır.

Adnan, tapu kayıtlarına üç yıl satılmaması yönünde şerh koydurduğunu, taşınmazın vatandaşlık için aranan parasal eşiği sağladığını ve ilgili mevzuatın bütün şartlarını taşıdığını beyan ederek idareye başvurmuştur. İlgili kurumların olumlu tespit yazısından sonra Adnan, 30.05.2020 tarihinde yetkili makam kararıyla Türk vatandaşlığını kazanmıştır. Daha sonra idare, taşınmazın gerçek piyasa değerinin başvuru tarihinde 200.000 ABD Doları olduğunu, değer raporunun muvazaalı şekilde şişirildiğini ve Adnan'ın başvuru evrakında bu durumu bilerek gizlediğini öğrenmiştir.

Adnan, Türk vatandaşlığını kazandıktan kısa süre sonra, İstanbul'a tatil amacıyla gelen İngiliz vatandaşı Kate ile 01.07.2020 tarihinde evlenmiştir. Kate, evliliklerinin devam ettiği gerekçesiyle 29.01.2024 tarihinde evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanmak için başvuruda bulunmuştur. Yapılan araştırmada Kate'in geçmişte pasaportundaki giriş-çıkış damgalarını sahte olarak düzenlediği tespit edilmiş; bu fiil nedeniyle hakkında 1 yıl 8 ay hapis cezasına hükmedilmiş, fakat hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. İdare, milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel bulunduğu gerekçesiyle başvuruyu reddetmiştir.

Ayrıca Kate'in son on yıldır Türkiye'de yaşadığı, ancak Türkiye'de geçimini bağımsız bir meslek veya gelirle değil, evli olan Türk vatandaşı Ayhan tarafından sağlandığı; Kate'in kira, sağlık sigortası ve günlük giderlerinin de Ayhan tarafından ödendiği ileri sürülmektedir. Kate, "evlenme yoluyla vatandaşlık başvurum reddedilirse genel yolla Türk vatandaşlığına başvururum" demektedir.

1. Adnan'ın 30.05.2020 tarihli Türk vatandaşlığını kazanma kararı hukuka uygun mudur? Olay tarihinde yatırım yoluyla vatandaşlık bakımından hangi parasal eşik uygulanmalıdır?

PRATİK ÇALIŞMA SORULARI 18.05.2026

2. Adnan'ın davranışı Türk vatandaşlığının hangi kayıp yolunu gündeme getirir? “Kaybettirme”, “çıkma”, “geri alma” ve “vatandaşlığa alınmanın iptali” kurumlarını ayırt ederek açıklayınız.
3. İptal kararı verilirse karar hangi tarihten itibaren hüküm ifade eder? Adnan'ın iptal kararından önce Türk vatandaşı sıfatıyla yaptığı hukuki işlemler ne olur?
4. Adnan'ın hileli vatandaşlık kazanımının 2030 yılında tespit edildiğini, bu süreçte Adnan'ın evlendiğini ve üç çocuk sahibi olduğunu varsayınız. Adnan'ın eşi ve çocuklarının vatandaşlığı bakımından hangi ayrımlar yapılmalıdır?
5. İdare, Adnan'ın Türkiye'deki mallarının tasfiyesine karar verebilir mi? Hangi şartlarla ve hangi usulle?
6. Kate'in evlenme yoluyla vatandaşlığa başvurusunda hangi şartlar aranır? Başvuru tarihinde üç yıllık evlilik şartı gerçekleşmiş midir?
7. Kate'in “sabıkam yok, HAGB verildi” itirazı vatandaşlık başvurusunun reddi bakımından etkili olur mu?
8. Kate genel yolla Türk vatandaşlığına başvurabilir mi? Geçiminin evli bir Türk vatandaşı olan Ayhan tarafından sağlanması “iyi ahlak” ve “geçim imkanı” şartları bakımından nasıl değerlendirilmelidir?
9. Kate'in evlenme yoluyla veya genel yolla başvurusunun reddi halinde hangi yargısal denetim yolları gündeme gelir? İdarenin takdir yetkisinin sınırlarını tartışınız.

OLAY 2 - Yabancı Devletin Yargı Muafiyeti, Tebligat ve İcra Bağımsızlığı

İstanbul'da kurulu RAMS İnşaat A.Ş., İtalya'da kurulu NANTE S.p.A. ile NANTE'ye ait İtalya'daki bir hammadde tesisinin sökülerek Pakistan'a taşınması ve yeniden kurulması konusunda bir eser ve lojistik sözleşmesi imzalamıştır. Sözleşmeye göre RAMS, belirli sayıda teknik personelini önce İtalya'ya götürecektir, tesisin sökümünü tamamladıktan sonra ekipmanları Pakistan'a sevk edecektir.

RAMS, işçileri için İstanbul'daki İtalyan Konsoloslukuna vize başvurusu yapmış; ancak konsolosluk başvuruları ne açıkça kabul etmiş ne de açıkça reddetmiştir. Süreç uzayınca RAMS sözleşmedeki ifa takvimini kaçırmış ve NANTE, gecikme nedeniyle sözleşmeyi feshetmiştir. Bunun üzerine RAMS, vize başvurularına makul sürede olumlu veya olumsuz yanıt

PRATİK ÇALIŞMA SORULARI 18.05.2026

verilmemesinin haksız fiil teşkil ettiğini ileri sürerek İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde İtalya Cumhuriyeti aleyhine tazminat davası açmıştır.

İlk derece mahkemesi, uyuşmazlığın “vize verilmemesi” değil, “vize başvurusu hakkında hiçbir işlem yapılmaması” nedeniyle doğan zarara ilişkin olduğunu belirterek İtalya Cumhuriyeti’ni tazminata mahkum etmiştir. RAMS bu ilama dayanarak ilamlı icra takibi başlatmış ve İtalya Devleti’ne ait Beyoğlu İtalyan Lisesi binası üzerine haciz koydurmuştur. İtalya Cumhuriyeti, davadan icra aşamasında haberdar olduğunu ileri sürerek; Türk mahkemelerinde yargılanamayacağı, tebligatın diplomatik usule uygun yapılmadığı ve okul binasının haczedilemeyeceği gerekçeleriyle kanun yollarına başvurmuştur.

1. İtalya Cumhuriyeti’nin yargı muafiyeti itirazını MÖHUK m.49 çerçevesinde usul ve esas bakımından değerlendiriniz.
2. Vize başvurusuna cevap verilmemesi, haksız fiil olarak nitelendirilerek yabancı devletin yargı muafiyeti bertaraf edilebilir mi?
3. Yargı muafiyeti itirazı hangi usuli niteliktedir? İlk derece aşamasında ileri sürülmemişse kanun yolu aşamasında dikkate alınabilir mi?
4. Yabancı devlete yapılacak tebligat hangi usule tabi olmalıdır? MÖHUK m.49/2 hükmünü diplomatik temsilciliklerin dokunulmazlığı ile birlikte değerlendiriniz.
5. Beyoğlu İtalyan Lisesi binasının haczi hukuka uygun mudur? Yargı bağışıklığı ile icra bağışıklığını ayırınız.
6. Olayda okul binasının belirli kısımlarının ticari amaçla kiraya verildiği veya okulun tamamen kar amaçlı işletildiği ispatlanırsa sonuç değişir mi?

OLAY 3 - Marka Sicili, Milletlerarası Yetki Sözleşmesi, Uygulanacak Hukuk, İhtiyati Tedbir ve Teminat

İtalya’da kurulu NANTE S.p.A., “KAPPA” ibareli markasını uzun süredir Avrupa Birliği markası olarak kullanmaktadır. NANTE, Türkiye pazarına girmek için Türk şirketi KAPPAN Tekstil A.Ş. ile 10.03.2020 tarihli bir taslak marka lisans sözleşmesi üzerinde görüşmüştür. Taslakta “bu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklarda İtalyan mahkemeleri ve İtalyan hukuku yetkilidir” hükmü yer almıştır. NANTE, sözleşmeyi imzalayan kişinin yetkili temsilci olmadığını ve sözleşmenin geçersiz olduğunu ileri sürmektedir.

PRATİK ÇALIŞMA SORULARI 18.05.2026

KAPPAN ise sözleşmenin geçerli olduğunu, NANTE'nin Türkiye'de tescil yaptırmadığını ve sözleşmenin kendisine "KAPPA" ibaresini Türkiye'de kendi adına tescil ettirme hakkı verdiğini savunmaktadır. KAPPAN, bu ibareyi TÜRK PATENT nezdinde kendi adına tescil ettirmiş, markayı taşıyan tanıtıcı broşürler bastırarak ve kıyafet üretimine başlamıştır. NANTE, Türk mahkemesinde dava açarak KAPPAN adına yapılan marka tescilinin sicilden terkinin ile dava sonuna kadar KAPPA ibareli broşür ve kıyafetlerin kullanımının yasaklanması yönünde ihtiyati tedbir talep etmiştir.

KAPPAN, NANTE'nin yabancı şirket olduğu için teminat göstermesi gerektiğini, taraflar arasındaki yetki ve hukuk seçimi şartı nedeniyle Türk mahkemelerinin yetkisiz olduğunu, İtalyan mahkemesinde daha önce görülen bir davada KAPPAN'ın Türkiye'de tescil hakkının bulunduğu hüküm altına alındığını ve markaya ilişkin uyuşmazlıklarda Türk hukukunun uygulanamayacağını ileri sürmüştür. Türk mahkemesi KAPPAN'ın yetki ve teminat itirazını reddetmiştir.

1. NANTE'nin Türk mahkemesinde açtığı tescilin terkinin davasında Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi var mıdır? MÖHUK m.40, m.47 ve SMK m.156 çerçevesinde değerlendiriniz.
2. "İtalyan mahkemeleri ve İtalyan hukuku yetkilidir" hükmü hangi uyuşmazlıklar bakımından etkili olabilir, hangi talepler bakımından etkili olamaz?
3. Marka siciline ilişkin terkin talebi bakımından uygulanacak hukuk nasıl belirlenir? Kamu düzeni gerekçesi ile MÖHUK m.23 gerekçesini ayırınız.
4. Türk mahkemesi ihtiyati tedbir kararı verebilir mi? HMK m.390 ve SMK m.159 hükümlerini milletlerarası yetki sözleşmesiyle birlikte tartışınız.
5. NANTE'nin teminat gösterme yükümlülüğü var mıdır? MÖHUK m.48, karşılıklılık ve 1954 Lahey Hukuk Usulü Sözleşmesi bakımından cevaplayınız.
6. İtalyan mahkemesi kararının Türkiye'de etkisi mümkün müdür? Kararın sözleşmesel tespit niteliğinde olması ile Türk marka siciline doğrudan etki eden bir hüküm içermesi arasında ayırım yapınız.
7. KAPPAN'ın "davacı davasını Türk hukukuna dayandırdığı ve davalı Türk şirketi olduğu için Türk hukuku uygulanır" savunması isabetli midir?
8. NANTE, dava açmadan önce yalnızca ihtiyati tedbir istemiş olsaydı, Türk mahkemesinin yetkisi nasıl tartışılmalıydı?

PRATİK ÇALIŞMA SORULARI 18.05.2026

OLAY 4 - Yabancılar Hukuku: Sınır Dışı Kararı, İdari Gözetim ve Başvuru Yolları

Suriye vatandaşı Leyla, geçici koruma kaydıyla Türkiye’de bulunmaktadır. Leyla’nın kardeşi Halep’te, eşi ise Gaziantep’te yaşamaktadır. Leyla hakkında, sahte çalışma izni belgesi kullandığı ve kamu düzeni bakımından sakınca oluşturduğu gerekçesiyle sınır dışı kararı verilmiş; aynı gün geri gönderme merkezinde idari gözetim altına alınmıştır. Leyla, sahte belgeyi kendisinin düzenlemediğini, Türkiye’de küçük çocuğu bulunduğunu, Suriye’ye gönderilirse ciddi zarar görme riski olduğunu ve idarenin kendisine alternatif yükümlülükler uygulamadan idari gözetim kararı verdiğini ileri sürmektedir.

Leyla’nın vekili, sınır dışı kararına karşı idare mahkemesine başvurmayı, idari gözetim kararına karşı sulh ceza hakimliğine itiraz etmeyi ve gönderilmesi halinde geri göndermeme ilkesinin ihlal edileceğini savunmayı planlamaktadır.

1. Sınır dışı kararına karşı hangi süre içinde ve hangi yargı merciine başvurulmalıdır? Başvurunun sınır dışı işleminin icrasına etkisi nedir?
2. İdari gözetim kararı hangi merci tarafından, hangi hukuki sebeplerle verilebilir? Gözden geçirme ve itiraz yollarını açıklayınız.
3. İdare, idari gözetim yerine alternatif yükümlülükleri değerlendirmek zorunda mıdır?
4. Geri göndermeme ilkesi bu olayda nasıl ileri sürülmelidir?
5. Leyla’nın geçici koruma statüsü, sınır dışı ve idari gözetim kararının denetiminde nasıl bir rol oynar?
6. Sahte çalışma izni belgesi iddiası, tek başına kamu düzeni gerekçesiyle sınır dışı ve idari gözetim için yeterli midir? Somut gerekçe ve ölçülülük ilkesi bakımından tartışınız.